

Oponentský posudek na bakalářskou práci:

PARTNERSKÉ PREFERENCE TRANSSEXUÁLNÍCH MUŽŮ A ŽEN
(Autor: Markéta Píchová)

Autorka Markéta Píchová předkládá velmi zajímavou a smysluplnou práci, jejíž téma zodpovídá jejímu názvu. Předem posudku musím poznamenat, že se po jejím přečtení cítím obohacena, neboť se autorce podařilo vtáhnout čtenáře do způsobu přemýšlení a náhledu na svět transsexuálních jedinců, což podle mého názoru není vůbec jednoduché.

Než však přistoupím k chvále a vyzdvihování kladů práce, povinnosti oponenta mne nutí vyjádřit se k formální části práce. Text práce zabírá 63 stran (plus dalších 60 stran tvoří přepisy provedených polostrukturovaných rozhovorů), z toho část teoretická je napsána na 31 stranách textu, v textu je citováno 17 zdrojů, zahraničních i tuzemských. Po formální stránce je práce víceméně v pořádku, text je přehledně strukturován, názvy kapitol jsou srozumitelné. Počet překlepů nepřesahuje počet běžný pro tento typ prací, nicméně upozorňuji na to, že se v textu občas objevují záměny, které způsobují text nepřehledným či čtenáře matou (např. občasné zaměňování MtF za FtM, nebo údaj, že „chromozomy Xa Y značí pohlaví ženské, X a X zase mužské na str.10).

Co se však obsahové stránky týče, musí poznamenat, že teoretická část práce kvalitou značně pokulhává za částí empirickou. Považuji ji za značně „učebnicovou“ a shrnující problematiku transsexuality zejména na podkladě dvou dominantních zdrojů (Fifková, Weiss), tudíž pro mne za ne příliš obohacující. Navíc, pouští-li se studentka do popisu nějaké odborné zahraniční studie, působí její popis příliš složitě a poněkud zmateně. Kapitola, kterou považuji za značně nezvládnutou, je kapitola popisující výzkumy, zaměřující se na atraktivní znaky u mužů a žen. Vzhledem k tomu, že se jedná o kapitolu, která by měla být hlavní oporou pro interpretaci výsledků, bych očekávala, že bude značně rozvinutější. Autorka se ale opírá o článek P.Weisse, který je sám pouze obecným shrnutím učebnicových textů na toto téma. Vzhledem k tomu, že se jedná o téma v evoluční psychologii velmi populární a existují snad stovky studií na toto téma (včetně prací vlastní školitelky), považuji tu to kapitolu za nedostatečnou.

Zcela jiný náboj bude mít komentář empirické části práce. Na jeho začátku bych snad přivítala přehlednější strukturaci a popis metod, zejména pak zopakování cílů práce. Když se však autorka dostává k práci s daty, tedy k interpretaci polostrukturovaných rozhovorů, které provedla s 8 transsexuálními jedinci, není autorce prakticky moc co vytknout. Je patrné, že se na výzkum svědomitě připravovala (provedení 8 cvičných rozhovorů), podařilo se jí sehnat dostatek respondentů, k nimž uměla přistupovat velmi profesionálně. Data velmi přesvědčivě interpretuje, srovnává a hledá rozdíly, nezdá se mi, že by se dopouštěla desinterpretací. Používá uvážlivé formulace typu „podle dalších odpovědí a celkového rytmu rozhovoru si ale dovoluji tvrdit, že se jeho důraz klaní také spíše k psychické stránce partnerky“. Velmi citlivě vybírá, kdy se uchýlit k přeformulování odpovědí a kdy uvést doslovnou citaci respondenta, navíc ukázky, které vybírá, jsou velmi působivé. Takle celková vyváženost textu přispívá k onomu výše zmiňovanému vtáhnutí čtenáře do problematiky a umožňuje mu ve velmi krátké době pochopit mnoho o podstatě fenoménu transsexuality. Vřele doufám, že bude autorka v této problematice a zvolené metodice pokračovat, neboť a) na to má evidentní talent, b)

Mgr. Kateřina Klapilová

domnívám se, že podobné práce napomohou např. studentům psychologie mnohem více k pochopení fungování mysli transsexuálních jedinců, než texty učebnicové.

Jen k závěru si ještě dovolím poznamenat, že bych očekávala daleko větší diskusi a interpretaci výsledků vzhledem k preferencím běžné populace – tento fakt je ovšem zřejmě zapříčiněn nedostatečným podkladem v teoretické části. Na jaké nejvýraznější rozdíly v partnerských preferencích mezi MtF a heterosexuálními ženami např. autorka narazila a jak je interpretuje (stejně tak pro FtM)? Dále by mne zajímalo, zda autorka zpracovala otázky zaměřené na nevěru, jež byly zařazeny v dotazníku, později se ale ze zpracování vytratily.

Práce splňuje požadavky, jež jsou na bakalářskou práci kladeny, proto přes veškeré uvedené připomínky práci hodnotím jako obhajitelnou a hodnotím ji jako lepší **velmi dobře**.

V Praze dne 10.9.2010

Mgr. Kateřina Klapilová